

Apotheker heeft maatschappelijke verantwoordelijkheid met voeten getreden

Tuchtcollege schrappt apotheker voor frauduleuze declaraties

Voor het omzeilen van het preferentiebeleid met speciaal ontwikkelde software werd een apotheker van Verenigde Apotheken Limburg (VAL), bestuurder van deze apotheekketen, door de strafrechter veroordeeld voor valsheid in geschrift. Het Regionaal Tuchtcollege nam deze zaak zwaar op en schrappt de apotheker uit het BIG-register.



16 Auteurs **Catelijne Bach**
en **Wouter van Loon**

Wat speelde er hier?

VAL gebruikte bij de declaratie aan zorgverzekeraars software waarbij automatisch een preferent geneesmiddel werd gedeclareerd, terwijl een niet-preferent middel was afgeleverd. De apotheekketen had voor de jaren 2008 tot en met 2016 ten behoeve van haar apotheken overeenkomsten gesloten met twee zorgverzekeraars. De verzekeraars voerden in deze periode preferentiebeleid; in hun polisvoorwaarden stond opgenomen dat een verzekerde alleen recht heeft op vergoeding van de kosten van geneesmiddelen, als sprake is van een preferent geneesmiddel.

De kosten van niet-preferente geneesmiddelen werden in beginsel niet vergoed. Een van de verzekeraars waarschuwde de apotheken in 2009 in een brief: als een apotheker bij het afleveren van een niet-preferent middel toch een preferent middel op de declaratie zou vermelden, zou aangifte worden gedaan bij het Openbaar Ministerie.

In december 2013 is bij de keten een fraudeonderzoek gestart, na signalen dat patiënten andere geneesmiddelen kregen geleverd dan welke werden gedeclareerd. Uit dat onderzoek bleek dat de keten beschikte over software, die ervoor zorgde dat een geleverd niet-preferent middel bij declaratie automatisch werd 'omgekat' naar een preferent middel.

Wat vond de apotheker?

De strafrechter had al over deze zaak geoordeeld (zie ook PW 23, 2018, pag 16-17). Zowel het Openbaar Ministerie als de apotheker hebben hoger beroep ingesteld. Deze procedure loopt nog. Verder hadden de verzekeraars ook een procedure voor de civiele rechter aangespannen tegen de keten en tegen de apotheker. Inmiddels is deze procedure geëindigd met een schikking en zijn de afspraken daarover vastgelegd in een overeenkomst.

De apotheker ging ervan uit dat er met deze schikking een einde was gekomen aan het geschil met de zorgverzekeraars, inclusief de tuchtrechtelijke aspecten. Verder zou de tuchtrechtprocedure volgens hem in strijd zijn met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), omdat de strafprocedure nog loopt.

Ook zou het disproportioneel zijn, wanneer hij zich nu ook nog eens voor de tuchtrechter zou moeten verantwoorden, gelet op de strafrechtelijke en de civiele procedure. Ten slotte stelt de apotheker dat hij hier niet heeft gehandeld als apotheker maar als privépersoon.

Wat vindt het Regionaal Tuchtcollege hiervan?

Het Regionaal Tuchtcollege maakt korte metten met deze verweren. In de vaststellingsovereenkomst is niets opgenomen over het intrekken van de inmiddels aanhangig gemaakte tuchtrechtelijke klachten. Als het de bedoeling van partijen was om ook hiervoor

**DOOR ZIJN
HANDELEN
HEEFT DE
APOTHEKER
SCHADE TOE-
GEBRACHT AAN
BEROEPSGROEP**



Foto iStock

een schikking te treffen, had het voor de hand gelegen hiervoor wel iets op te nemen. Het tuchtrecht gaat veel verder dan het belang van partijen in een civiel geschil; het beoogt een goede beroepsuitoefening te waarborgen. Verder heeft het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg uitgemaakt dat een tuchtrechtelijke procedure niet kan worden gezien als een ‘*criminal charge*’, ofwel een procedure vergelijkbaar met een strafrechtelijke procedure. Het college ziet niet in hoe de tuchtprocedure de strafzaak van de apotheker doorkruist of belemmert. Ook vindt het college dat geen sprake is van disproportionele samenloop, ook al heeft de kwestie veel aandacht van de media gehad. Ten slotte heeft de apotheker opdracht gegeven voor de software en het gebruik daarvan. Daarbij heeft hij gebruikgemaakt van zijn deskundigheid, horend bij zijn BIG-inschrijving. Het college passeert daarmee het argument dat de apotheker zou hebben gehandeld als privépersoon.

Wat is het oordeel van het Regionaal Tuchtcollege?

Door toedoen van de apotheker is er systematisch, bewust en over een lange periode grootschalig onjuist gedeclareerd. Hij heeft andere opties gehad om het preferentiebeleid aan de orde stellen, maar heeft ervoor gekozen om in het geniep frauduleuze declaraties te laten maken en in te dienen.

Na waarschuwingen van de zorgverzekeraar is hij hiermee doorgegaan. Verder heeft hij in eerste instantie aangegeven dat het zou gaan om een fout in de software, die inmiddels zou zijn hersteld.

Gelet op dit alles past geen lichtere maatregel dan doorhaling. De apotheker heeft door zijn handelen schade aan de beroepsgroep toegebracht door kernwaarden van de professie, waaronder betrouwbaarheid, zorgvuldigheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid met voeten te treden, aldus het college.

En dus?

De apotheker is nog steeds verantwoordelijk voor een apotheker in opleiding. In het belang van de bescherming van de individuele gezondheidszorg beveelt het Regionaal Tuchtcollege mede om die reden de doorhaling van de inschrijving van de apotheker in het BIG-register. Voor het geval hij niet is ingeschreven, ontzegt het hem het recht om opnieuw in dit register te worden ingeschreven. Ook bepaalt het dat de uitspraak in geanonimiseerde vorm moet worden gepubliceerd, onder meer in het *Pharmaceutisch Weekblad*. De apotheker heeft het preferentiebeleid systematisch omzeild. Hij is daarmee na waarschuwingen doorgegaan en heeft bovendien over de software gelogen. De uitspraak is daarom niet verrassend: een apotheker heeft een hoge functie in de maatschappij, daar moet hij zich ook naar gedragen. ■

VOLGENS DE TUCHTRECHTER HAD DE BETROKKEN APOTHEKER ANDERE OPTIES OM HET PREFERENTIEBELEID AAN DE ORDE STELLEN, MAAR HEEFT HIJ ERVOOR GEKOZEN IN HET GENIEP FRAUDULEUZE DECLARATIES IN TE DIENEN.

DE APOTHEKER STELT DAT HIJ HEEFT GEHANDELD ALS PRIVÉ-PERSOON

Cateljine Bach en Wouter van Loon zijn werkzaam als advocaat bij Van Iersel Luchtman Advocaten en zijn lid van het Brancheteam Zorg van dit kantoor. Wouter van Loon is mede werkzaam als zorgmakelaar voor apotheken.